

problémák, de vezényléstechnikai kérdések (hosszú hangok tartása) is előkerültek. Most is megállapíthattuk, hogy a karvezetés igen sokféle irányú készséget igénylő feladat. A vizsgaelnök javasolta, hogy a miskolci vizsgához hasonlóan egy-egy mű kamaraéneklésének irányítása — és éneklése is — legyen a vizsga része. Talán többet mutat ez a karvezető képességeiből és hallásbeli képzettségéről, mint egy pár perces „minipróba”. A gyülekezeti ének, valamint a hangszeres vizsga ezután zajlott le, mindegyik kiegyenlített színvonalasan, különösebb gondok nélkül. Meg kell jegyezni, hogy két vizsgázó az énekek kísérete közben is énekelt — a vizsgáztató bizottsággal, mint „gyülekezettel” együtt. Sajnálatosan a negyedik vizsgatárgyat (énektanítás) a bizottság elnöke nem hallhatta. Pápán ez —egyelőre— nem része a kántorvizsgának, Budapesten pedig egyik előző nap zajlott le ez a rész. Így csak azt a megjegyzésemet tehetem meg, hogy az énektanítás a kántorvizsga pedagógiai része és ezért nem elhanyagolható, sőt szerepét akár erősíteni is kell. A teljes körű szolgálatot végző kántor ugyanis nem ülhet csak a karzaton az orgona mögött, hanem sok esetben ki kell állnia a teljes gyülekezet, a gyermekek, vagy a fiatalok elé éneket tanítani, de sok esetben pedagógiai érzéket kíván az énekkarszervezés sokirányú munkája is. Ezért pedagógiai és módszertani okból is szükséges az énektanítás tantárgy oktatásba és a kántorvizsgába való beépítése. A pedagógiai érzék kialakulása természetesen inkább 18 éves kor után várható és alakítható, ez azt is feltételezi és ajánlatossá teszi, hogy a kántorképesítő vizsgára az érettségit követően, már huszoneves korban jusson el a jelölt.

Bódiss Tamás, MRE egyházzenei előadója

Vizsgaelnöki jelentés a 2002 nyarán Miskolcon tartott kántorképesítő vizsgákról

A Zsinat Elnökségének megbízásából az idén a Miskolci Kántorképző Tanfolyam kántorképesítő vizsgáján vettem részt 2002. július 29-én. A sikeres tanfolyam után három kántorjelölt vizsgázott akik közül Papp Dóra kapott kántori oklevelet. Kettő a miskolci kántorképző szabályzatában foglalt lehetőséggel élve részleges kántorvizgát tettek.

A meghallgatás tételhúzással kezdődött, mindegyik jelölt öt-öt gyülekezeti éneket (a tételeken 3 zsoltár és 5 dicséret szerepelt) és egy gyermekéneket intonált. Ezután himnológiai ismereteikről és zenei elemzőképességükről győződünk meg az előadott énekek kapcsán. A vizsga fontos része volt amikor énektanítási képességeiket bizonyították.

A vizsga második felét a kollégium kápolnájában csoportos együttlét keretében tartott karvezetés és a hangszer meghallgatás képezte. A karvezetés vizsga két különböző stílusú mű vezényléséből állt, rövid „betanítás” után, majd „igen hasznosan” egy művet kamaraéneklés (kvartett) keretében szólaltattak meg. A hangji és intonációs bizonytalanságok ugyanis itt érezhetőek a leginkább.

A hangszervizsgálóhoz pillanatnyilag egy elektronikus orgona áll rendelkezésre. A meghallgatás egy választott ünnepi liturgiához szükséges énekrend bemutatásával kezdődött. A keretező két orgonadarabot és öt gyülekezeti éneket a nagybőjti liturgiában elhelyezve készítette elő a vizsgázó, intonációkkal együtt. Ebből a bizottság tetszés szerint választott, akárcsak a lapról való játék esetében. Követendő példa! A vizsga végeztével úrvacsorás istentisztelet, ezután pedig a diplomák és emléklapok kiosztása következhetett. A tanfolyam kiértékelése zárta a kurzust. Bár nem voltam jelen a három hét alatt, és a megelőző napon tartott hangversenyen sem, kiemelném a nap folyamán tapasztalt kellemes és jó hangulatot, valamint a vizsga anyagának igényes összeállítását. A sok kérdést felvető gyermek és ifjúsági énekek között is csak értékes műveket hallhattunk. Szintén öröndetes, hogy az előző időszakról elmozdulva, az oktatás már részben klasszikus sípos orgonákon történt.

Nagykőrös, 2002. szeptember 4. Dr. Dávid István orgonaművész, főiskolai tanár

Hírek

Duruflé Requiemje Nagyváradon

2002. június 2. Nagyváradai Bazilika, este 7 óra — mi előadók fenn a karzaton, de úgy érezzük, lenn a szépszámú hallgatóság is feszült csendben várja a koncert kezdetét. Az orgona néhány csendes tizenhatodmenete után a férfikaron áhítatos gregorián dallam tölti be a történelmi székesegyház légerét: *Requiem aeternam dona eis Domine*. Mindannyian érezzük Debussy mondásának igazát: A zene ott kezdődik, ahol a szavak hatalma véget ér. Mennyire így van ez a 100 éve született nagy francia zeneszerző, Duruflé halotti miséjét énekelve. A csendes gregorián sorait a nőikar pasztellfinom hangjai és az orgonakíséret fluoreszkáló menetei díszítik. A második tétel — *Kyrie eleison* — attacca kapcsolódik az elsőhöz, csendes könyörgésként indul. A *Christe eleison* már a nőikar kissé mozgalmassabb imitációs szakasza, majd a visszatérő *Kyrie* a teljes vegyeskar hatalmas imádságos csúcspontja. A *Domine Jesu Christe*-tétel az orgona bevezetője után újra egy unisono alt gregoriánjával indul — „Urunk Jézus Krisztus, mentsd meg lelkeinket az örök haláltól, a pokol tüzétől.” Az orgona harmóniai varázslatosan szépek. Hirtelen súlyos harmóniatömbök, majd vágató tempo erősíti fel a kétségbeesett, segítségkérő imádságot: „ments meg minket az oroszánok szájától”. A tétel végén szelíd bariton-szólo és csendes nőikari szakasz ad megnyugvást. Képszerű, mozgalmasság tétel a *Sanctus*. A csendes, majd egyre fokozódó nőikari indítás és az állandóan apró értékekkel

mozgó kíséret mintha a virágvasárnapi bevonulás menetét vetné elénk. A csúcspont, egy hosszan hatalmasan kitarított Esz-dúr akkord az „in excelsis” szóra születik meg. — „Hozsánna a magasságban.” Gyönyörű lírai tétel a *Pie Jesu*, mezzoszoprán szóloval, amelyben az orgonakíséretet csellószólo egészíti ki. Egyszerű eszközökkel is lehet mély mondanivalót közvetíteni. Az *Agnus Dei* tétel — „Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, adj nekik örök nyugodalmat” — tette nyilvánvalóvá, hogy az egyszólamú gregorián és az impresszionista harmóniavilág találkozásából remekmű születet, ha rendkívüli mesterkéz formálja az anyagot. Ugyanez elmondható a *Lux aeterna*-tételeiről is („Örök világosság fényeskedjék nekik”). Megejtően szép orgonabevezető — amely később közjátékként ismétlődik — után most a gregorián a szoprán szólamban csendül fel, s a vegyeskar többi szólama énekel szöveg nélküli hangszerkíséretként adja a színes harmóniai hátteret. „Ments meg Uram engem az örök haláltól” — kezdi a basszus szólam a *Libera me* tételt, majd a többi szólam is bekapcsolódik a tempóban és dinamikában egyre fokozódó imádság megszólaltatásába. A bariton szólo félelemmel teli tömör mondata („Reszket minden tagom ...”) után a csúcspont a „*Dies irae, dies illa*”-szakasz („Haragnak napja az, ínség s veszély napja”). A bazilikát hatalmasan betölti a kórus és az orgona ítéletes fortissimója. A zárótétel — az *In Paradisum* — úgy